

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ХІМІЯ»

А.Л.Романюк, М.В.Мельник, І.Д.Сиротинська, А.М.Ерстенюк, О.В.Боднарчук

Івано-Франківський національний медичний університет

ОЦЕНИВАНИЕ ЗНАНИЙ СТУДЕНТОВ ПО ДИСЦИПЛИНЕ «МЕДИЦИНСКАЯ ХИМИЯ»

А.Л.Романюк, М.В.Мельник, И.Д.Сиротинская, А.М.Эрстенюк, О.В.Боднарчук

Ивано-Франковский национальный медицинский университет

KNOWLEDGE ASSESSMENT OF STUDENTS IN “MEDICAL CHEMISTRY”

A.L.Romanjuk, M.V.Melnyk, I.D.Syrotynska, A.M.Erstenjuk, O.V.Bodnarchuk

Ivano-Frankivsk National Medical University

Резюме: В статті представлено досвід викладання медичної хімії в студентів, що навчаються за спеціальністю «лікувальна справа». Основна увага приділена оцінюванню знань. Розглянуто оцінювання діяльності студента на практичному занятті. Значну увагу приділено модульному контролю, зокрема, завданням, що використовуються на ньому. Використання завдань різних рівнів складності дозволяє оцінити не тільки теоретичні знання студента, а й вміння їх застосовувати. Запропонована система оцінювання підвищує зацікавленість студента, сприяє більш якісному вивченню дисципліни.

Ключові слова: *медична хімія, усне опитування, тестовий контроль, ситуаційна задача, система оцінювання.*

Резюме: В статье представлен опыт преподавания медицинской химии у студентов, обучающихся по специальности «лечебное дело». Основное внимание посвящено оцениванию знаний. Рассмотрено оценивание деятельности студента на практическом занятии. Значительное внимание посвящено модульному контролю, в частности, заданиям, которые на нем используются. Использование заданий разных уровней сложности позволяет оценить не только теоретические знания студента, а и умение их использовать. Предложенная система оценивания повышает заинтересованность студента, способствует более качественному изучению дисциплины.

Ключевые слова: *медицинская химия, устный опрос, тестовый контроль, ситуационная задача, система оценивания.*

Summary: This article represents experience of medical chemistry teaching with students of medical department, majoring in “medical occupation”. Main subject of this work is appreciation of the knowledge. Appreciation of students’ activity on the practical lesson described. Tasks, which used on the module control of knowledge’s also described. Different levels of tasks to do possible graduate theoretic knowledge of student and also ability to use them. Effectiveness of practical lessons increased by presented system of marks and to provide more qualitative exploration of discipline.

Key words: *medical chemistry, speaking answer, test control, situation task, system of marks.*

Знання фундаментальних дисциплін є рушійною силою розвитку медичної науки. Процеси, що відбуваються в організмі, є взаємопов’язаними і для пояснень потребують чітких знань з базових дисциплін, тому сучасні досягнення в профілактиці, діагностиці і лікуванні різноманітних захворювань неможливо уявити без надбань математики, хімії, фізики та інших природничих наук.

Медична хімія – важлива дисципліна в підготовці студента – медика. Вона закладає основи знань, необхідні для вивчення біологічної хімії, фізіології, фармакології та інших дисциплін. Метою даної публікації є спроба поділитися досвідом викладання медичної хімії в умовах Болонської системи [1].

Важливим у вивченні будь-якої дисципліни є контроль знань. Згідно з принципами Болонської системи, поточний контроль знань здійснюється на кожному практичному занятті, відповідно до конкретних цілей теми [2].

З метою повноцінного використання багатобальної системи оцінювання знань студентів на кафедрі біологічної та медичної хімії ІФНМУ згідно з рішенням Вченої ради другий рік поспіль проводиться педагогічний експеримент з метою апробації спрощеної системи оцінювання поточної успішності студентів за кредитно-модульною системою. Мова йде про недоцільність подвійного оцінювання.

Аргументи, що спонукали до такого експерименту:

- традиційна оцінка, яка використовується для оцінювання поточної успішності одразу ж конвертується в бали, а в усіх інших випадках використовується бальна система, тобто:

- при допуску студентів до складання модуля;
- оцінювання підсумкового модульного контролю;
- сумарна оцінка за модуль;

- ранжування.

Зважаючи на це, колектив кафедри запропонував відмовитись від традиційної оцінки поточної успішності і проводити оцінювання за багатобальною системою із врахуванням усіх видів робіт, які передбачені навчальною програмою і зазначені в методичних вказівках.

Для об’єктивності оцінки рівня знань студентів на кожному занятті виставляються бали за кожен вид діяльності, що дозволяє студенту бачити, на якому етапі він повинен покращити свою працю.

Тестовий контроль знань проводиться за допомогою завдань різних рівнів складності. Кількість завдань та їх складність можуть варіювати в залежності від цілей теми. Наприклад, на занятті, темою якого є властивості та біологічна роль елементів тестовий контроль складається з 8 тестових завдань першого рівня складності, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 0,5 бала. Однак на більшості занять тестовий контроль включає декілька тестових завдань, що оцінюються по 0,5 бали та одну або декілька розрахункових задач, які, залежно від складності, оцінюються в 1 або 2 бали.

Самостійна аудиторна робота передбачає виконання лабораторної роботи, завершення оформлення протоколу та відповіді на питання викладача при захисті протоколу. Ці питання можуть стосуватися виконання досліду, принципу методів, що застосовуються при його проведенні тощо.

Максимальний бал, що може бути набраний студентом на практичних заняттях складає 110 балів (11 занять по 10 балів). Ще 10 балів студент може набрати за виконання індивідуальної роботи. Індивідуальна робота передбачає підготовку та захист реферату на запропоновану викладачем тему, участь в студентському науковому гуртку, виступ на студентській конференції тощо [3].

Підсумковий модульний контроль передбачає перевірку знань студента з усіх тем модуля, а також вміння їх застосовувати. Тому на модульний контроль виносяться завдання різного рівня, що максимально охоплюють всі розглянуті на практичних заняттях теми. Варіант модульного контролю складається з 20 завдань першого рівня, п'яти завдань другого рівня та одного завдання третього рівня. Відповіді даються на спеціальному бланку, з одного боку якого нанесено номер питання та варіанти відповідей (А, Б, В, Г), інший бік призначений для написання розв'язків завдань.

Перший рівень завдань – тести. Тестовий контроль знань готує студентів до розв'язування тестових завдань з наступної дисципліни «Біологічна та біоорганічна хімія» та до складання ліцензійного іспиту «Крок-1» [4]. Тестове завдання включає питання та наведені 4 варіанти відповідей, з яких треба вибрати одну правильну. Тестові завдання є аналогічними до завдань, що зустрічались студентам при оцінюванні знань на практичних заняттях. Кожна правильна відповідь оцінюється у 2 бали.

Другий рівень завдань – розрахункові задачі. Вони демонструють здатність студента використовувати знання теоретичних законів хімії для вирішення практичних завдань. Як і тестові завдання, розрахункові задачі є аналогічними до тих, що використовувались при оцінюванні знань на практичних заняттях. Кожна задача оцінюється в 5 балів. При перевірці завдань другого рівня основна увага приділяється правильності ходу розв'язку задачі. Так, при відзначеній в бланку правильній відповіді, але за відсутності описаного розв'язку, студент отримує 0 балів, в той же час за умов наявності ходу розв'язку, але відсутності відзначеної правильної відповіді, студент може отримати 1-4 бали.

Третій рівень завдань – ситуаційна задача. Вона являє собою 5 взаємопов'язаних питань, які стосуються використання набутих знань у клінічній практиці. Кожне з цих питань оцінюється в 3 бали. Специфіка ситуаційної задачі полягає в тому, що зробивши помилку в одному з завдань, студент, найімовірніше, зробить помилку і в наступних, оскільки

відповідь на питання впливає з відповіді на попередні. Завдання третього рівня дозволяють оцінити вміння студента застосовувати свої знання з хімії в практичній діяльності.

Для успішного складання підсумкового модульного контролю студент має не тільки продемонструвати теоретичні знання з предмету, але і вміння їх застосовувати, тобто розв'язувати як тестові завдання, так і задачі другого та третього рівня [5].

Представлена система оцінювання знань сприяє більш якісному вивченню матеріалу дисципліни, розвитку творчих здібностей студентів, їх самостійності. Вона підвищує зацікавленість студента, і, як наслідок, ефективність засвоєння матеріалу, робить процес оцінки знань та вмінь прозорим та доступним, дає можливість викладачеві більш глибоко з'ясувати рівень підготовки студента, кінцевий рівень засвоєння ним знань і вмінь. На нашу думку, запропонована система оцінювання знань є найбільш об'єктивною і найкраще відповідає вимогам Болонської системи.

Література

1. Вища медична освіта і Болонський процес. Навчально-методичні матеріали наради-семінару для науково-педагогічних працівників, аспірантів, магістрантів. – К.: Міністерство охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О.О.Богомольця, 2005. – 112 с.
2. Підаєв А.В., Передерій В.Г. Больнський процес в Європі. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2004. – 190 с.
3. Положення про рейтингову систему оцінки діяльності студента. – К.: Міністерство охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О.О.Богомольця, 2004. – 12 с.
4. Методичні рекомендації з підготовки та проведення ліцензійних іспитів «Крок» як стандартизованої системи оцінювання якості освіти студента відповідно до вимог Болонського процесу. – К.: Міністерство охорони здоров'я України, Нац. мед. ун-т імені О.О.Богомольця, 2005. – 16 с.
5. Вища освіта України і Болонський процес. Навчальний посібник /За ред. В.Г. Кременя. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.

Одержано 15.02.2010 року.